

26.02.2016

**Mahcup ve Küskün Seçmenler Araştırmacıları Yanılttı
(1 Kasım 2015 Erken Genel Seçimleri Özeleştirisini)**

Türkiye Araştırmacılar Derneği, İnceleme Komitesine çağrı yaparak, "1 Kasım Erken Genel Seçimleri" için yapılan siyasi araştırmaların yanılgısının nedenlerini saptamak üzere bir toplantı düzenledi.

Toplantı; Türkiye'nin saygın akademisyen ve profesyonel araştırmacıları olan; Prof. Dr. Yılmaz Esmer, Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu, Prof. Dr. İlter Turan, Doç. Dr. Göksel Aşan, Dr. Cüneyt Evirgen, Faruk Acar, Selim Oktar, Bülent Gündoğmuş, TÜAD Başkanı Fulya Durmuş ve TÜAD Yönetim Kurulu Üyeleri Doç. Dr. Pervin Olgun, Uğur Ünal, Semih Turan, Melis Tufur'un katılımları ile 22 Aralık'ta, Türkiye Araştırmacılar Derneği Genel Merkezinde gerçekleştirildi.

TÜAD İnceleme Komitesi'nde biraraya gelen siyaset bilimi alanında uzman akademisyenler ve profesyonel araştırmacılar, 7 Haziran seçimleri için yapılan araştırmaların sonuçlarının, bilimsel sınırlar içerisinde tahmin edildiğini belirttiler.

Toplantının ana tartışma konusu; aynı yöntemle yapılan ve 6 ay gibi kısa bir sürede tekrarlanan araştırmaların neden yanıldığı oldu.

Toplantıya katılan akademisyenler ve araştırmacılar, konunun daha derinlemesine incelenmesi gerektiği vurgusu yapmışlar ve aşağıdaki maddeler halinde belirtilen konularda fikir birliğine varmışlardır;

- Aynı modellerin ve saha çalışmalarının tekrarlanmasına rağmen kamuoyuna açıklanan tüm araştırmalar aynı yönde yanılmıştır.
- Son dönemde yurt dışında yapılan seçim araştırmalarında da bezer yanılgılar olduğu tespit edilmiştir.
- Seçim araştırmalarında seçmenlerin ortamdan etkilenerek anketöre söyledikleri ile sandık başındaki davranışlarının tutarsız olabildiği bilinmekte ve araştırmalarda bu tür yanılgılara sebebiyet verebilmektedir. Nitekim İngiltere'de '**Shy Tory Effect**' adı verilen fenomen, (Sayın Prof. Dr. İlter Turan'ın önerisiyle '**Mahcubiyet**' olarak tanımlanmaktadır) bir anlamda daha önceki seçimde verdiği oyu açıklamaktan imtina eden "**mahcup bir seçmen kitlesi**" olduğunu göstermektedir.
- 7 Haziran seçimlerinde oy kullanmamış '**Küskün**' ve '**Yeni Oy Veren**' 1.3 milyon seçmen de araştırmalardaki yanılgıda önemli bir rol oynamıştır.

- Araştırmalarda '**Cevap Vermeyenler**'in tesadüfi dağılımı bozacak şekilde, ortak bir davranış kalıbı içerisinde bulunmaları, araştırmaların tahmin yeteneğini düşürebilmektedir. Yukarıdaki gibi '**Mahcup**' veya '**Küskün**' davranışlar, seçmen davranışlarında 'rasyonel' ve 'tutarlı olmayan' sonuçlar doğurabilmektedir. Prof. Dr. Yılmaz Esmer kendisinin yaptığı çalışmalarda '**seçmenin rasyonel davranış teorisine göre hareket etmediğini**' tespit ettiğini belirtmiştir. Bu nedenle araştırmalarda '**Cevap Vermeyenler**'in profilinin dikkatle incelenmesi araştırmanın yanılma payını azaltabilir.
- İnceleme Komitesi'nde araştırmaları yanıltan genel bazı teoriler üzerinde de tartışılmış ancak bu konularda fikir birliğine varılamamıştır.
- Araştırmacılar ve akademisyenler, TÜİK'in şeffaflaşmasının ve elindeki ham verileri araştırmacılarla paylaşmasının araştırmaların kalitesinin artmasında önemli olduğunu belirtmektedirler.
- Sayın Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu, Sosyal Bilimlerde kullanılan ölçme yöntemlerinin yeterince hassas olmamasının da bu tür yanılığlarda etkili olabildiğini vurgulamıştır.
- Bu tür yanılığlara rağmen araştırma sonuçlarının diğer bilimsel olmayan yöntemlere göre çok daha başarılı olduğunun kanıtlandığı üzerine fikir birliği oluşmuştur.

Saygılarımızla,

Türkiye Araştırmacılar Derneği